

การสังเคราะห์บทความวิจัยด้านภาษาจีนและการท่องเที่ยวในฐานข้อมูล ThaiJo

Synthesis of Chinese Language and Tourism Research Articles

In ThaiJo Database

กัลยา สว่างคง¹ เพ็ญพิสุทธิ์ สีกาแก้ว²
Kanlaya Swangkong, Penpisut Sikakaew

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและสังเคราะห์งานวิจัยประเภทบทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนและการท่องเที่ยวในฐานข้อมูล ThaiJo โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพในการสังเคราะห์งานวิจัยใน 3 ประเด็นคือ 1) เนื้อหาการวิจัย 2) ระเบียบวิธีวิจัย และ 3) พื้นที่การวิจัย ใช้โปรแกรม ATLAS.ti 22 ในการเข้ารหัสและเชื่อมโยงข้อมูลก่อนนำมาสังเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษาด้วยสถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษพบว่า บทความวิจัยด้านภาษาจีนและการท่องเที่ยวมีจำนวน 50 บทความ โดยมีเนื้อหาด้านทักษะทางภาษาและบริการด้านภาษามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมา คือ ด้าน สื่อ คู่มือ แผนที่และนวัตกรรมการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 20 มีบทความที่ตีพิมพ์เป็นภาษาไทยจำนวน 32 บทความ และมี 18 บทความที่ตีพิมพ์เป็นภาษาจีน ระเบียบวิธีวิจัยที่พบมากที่สุด คือ การวิจัยแบบผสมผสาน ร้อยละ 58 รองลงมาคือการวิจัยเชิงคุณภาพร้อยละ 30 และการวิจัยเชิงปริมาณร้อยละ 12 ตามลำดับ พื้นที่การวิจัย 3 อันดับแรกคือกรุงเทพมหานคร ลำปาง และเพชรบุรี

คำสำคัญ (keywords) : การสังเคราะห์งานวิจัย; ภาษาจีน; การท่องเที่ยว

Abstract

This article aimed to survey and synthesize the research on Chinese language and tourism studies in the ThaiJo database. A qualitative research methodology was used to synthesize three issues: 1) the content of the researchs; 2) the research methods; and 3) the research area. ATLAS.ti 22 was used to code and build a data network before synthesizing. Then the result was discussed with descriptive statistics. The study revealed that 50 papers published in the ThaiJo database, by 46% of the research, focused on language skills and language services, and by 20% on media, textbooks, and innovation in tourism. There were 32 papers published in Thai and 18 papers written in Chinese. The most common research method was the mixed method at 58%, followed by the qualitative method by 30%, and the quantitative method by 12%, respectively. The three main research areas were Bangkok, Lampang, and Phetchaburi Provinces.

Received: 2022-10-05 Revised: 2022-10-17 Accepted: 2022-10-18

¹ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัย (ทีม B) สายงานวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต Director of Research Center (Team B), Research and Development Affairs, Dhurakij Pundit University, Bangkok, Thailand. E-mail: kanlaya.swa@dpu.ac.th

² อาจารย์ประจำวิทยาลัยนานาชาติจีน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต Chinese International College, Dhurakij Pundit University, Bangkok, Thailand. E-mail: penpisut.sik@dpu.ac.th

Keywords: Synthesis Research; Chinese; Tourism

บทนำ (Introductions)

กระแสนิยมภาษาจีนทำให้ผู้คนทั่วโลกให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ภาษาจีนมากขึ้น โดยเฉพาะในประเทศไทยที่พบวาระหว่างปี พ.ศ. 2546 จนถึงพ.ศ. 2555 มีครูอาสาสมัครจากโครงการครูอาสาสมัครชาวจีนเข้าทำการเรียนการสอนเป็นจำนวนมากถึง 7,000 คนโดยประมาณ (Guo ji zai xian, 2012, as cited in, Zhang & Suraratdecha, 2014: 59) นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ นักเรียนทุกระดับชั้นในโรงเรียนทุกประเภทมีโอกาสเข้าถึงการเรียนการสอนภาษาจีนที่มีคุณภาพ และมีทักษะทางภาษาจีนอยู่ในระดับดี (Worrachaiyut, 2012: 44) สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงสะท้อนให้เห็นว่ากระแสนิยมเรียนภาษาจีนในประเทศไทยได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก แต่ยังแสดงให้เห็นว่าความต้องการบุคลากรที่เชี่ยวชาญภาษาจีนในประเทศไทยนับวันจะยิ่งเพิ่มมากขึ้นในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ปัจจุบันนักท่องเที่ยวจีนได้กลายเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักของประเทศ

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้กับประเทศไทย ครอบคลุมถึงอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้องในหลายสาขา และยังเป็นกลไกหลักที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ จากสถิตินักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากกระทรวงท่องเที่ยวและการกีฬาเผยให้เห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนและนักท่องเที่ยวจากกลุ่มประเทศอาเซียนตลอดช่วงปี 2560-2562 ที่ผ่านมามีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปีพ.ศ. 2562 มีนักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวน 17,695,489 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562) นอกจากนี้ เมื่อสำรวจดัชนีขีดความสามารถการแข่งขันด้านการเดินทางและท่องเที่ยวของไทยในปี ค.ศ. 2019 ที่จัดอันดับโดย World Economic Forum พบว่าประเทศไทยมีคะแนนรวมเฉลี่ย 4.5 คะแนน จาก 7.0 อยู่ในอันดับที่ 31 ของโลกและจัดเป็นอันดับ 3 ของอาเซียน (World Economic Forum, 2019) สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยมีศักยภาพด้านความสามารถการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในระดับที่น่าพึงพอใจ และยังสร้างรายได้ให้กับประเทศมูลค่ามหาศาล จากรายงานของกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬาพบว่า นับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2556 เป็นต้นมา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยสร้างรายได้ให้กับประเทศเกินกว่า 1 ล้านล้านบาทมาโดยตลอด (BLT Bangkok, 2022) เมื่อพิจารณาจากปัจจัยในด้านทัศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อประเทศไทยพบว่าในปีพ.ศ. 2559 คะแนนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยรวมอยู่ที่ร้อยละ 86.6 ซึ่งคะแนนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวจีนสูงที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 89.8 ขณะที่ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยวพบว่า ข้อเสนอเกี่ยวกับการใช้ภาษาต่างประเทศในการให้บริการเป็นข้อเสนอที่พบในทุกด้านของการบริการทางการท่องเที่ยว (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559) ข้อมูลเหล่านี้สะท้อนว่าประเทศไทยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวต่างประเทศที่นักท่องเที่ยวชาวจีนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ดังนั้น ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาจีนเพื่อการสื่อสารการท่องเที่ยวจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับทุกภาคส่วนในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้นพบว่ามีผู้วิจัยที่ศึกษาด้านการสังเคราะห์และวิเคราะห์คุณภาพงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจำนวน 7 เรื่อง ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2018-2022 โดยเป็นการสังเคราะห์ในประเด็นการท่องเที่ยวชุมชน 2 เรื่อง (Charoensit and Emphandhu, 2018: 176-204; กมลกนก เกียรติ

ศักดิ์ชัย และคณะ, 2019: 177-190) การสังเคราะห์ข้อค้นพบจากโครงการวิจัยด้านการพัฒนาทักษะภาษาจีน 1 เรื่อง (เพ็ญพรรณษา ชัยธีระสุเวท และคณะ, 2564: 65-78) การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 1 เรื่อง (สุธิดา แจ้งประจักษ์, 2022: 214-222) การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงพุทธ 1 เรื่อง (มานพ นักการเรียน และคณะ, 2022: 84-93) การวิเคราะห์คุณภาพงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทธุรกิจสปา 1 เรื่อง (อศวิน แสงพิกุล, 2022: 15-28) และการสังเคราะห์งานวิจัยจากฐานข้อมูล CNKI ในประเทศจีน 1 เรื่อง (Wang and Li, 2019: 67-75) ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่ยังไม่มีผู้สังเคราะห์งานวิจัยด้านภาษาจีนและการท่องเที่ยวในฐานข้อมูล ThaiJo ดังนั้น กลุ่มผู้วิจัยจึงสนใจสำรวจงานวิจัยด้านภาษาจีนและการท่องเที่ยวที่เผยแพร่ในฐานข้อมูล ThaiJo เพื่อสังเคราะห์ประเด็นการวิจัยในด้านเนื้อหา ระเบียบวิธีวิจัย และพื้นที่ในการวิจัย ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่จะนำไปใช้ในการพัฒนางานของตน นอกจากนี้ยังทำให้เห็นพื้นที่ว่างทางการศึกษาในด้านที่เกี่ยวกับภาษาจีนและการท่องเที่ยว อันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจที่จะทำงานวิจัยต่อยอดในโอกาสถัดไปอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อสำรวจงานวิจัยในด้านภาษาจีนและการท่องเที่ยวที่เผยแพร่ในฐานข้อมูล ThaiJo
2. เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนและการท่องเที่ยวในฐานข้อมูล ThaiJo ในประเด็นด้านเนื้อหาการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย และพื้นที่การวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตของการวิจัย
งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร กลุ่มผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยในด้านต่าง ๆ ไว้ ดังนี้
 - 1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา
กลุ่มผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหาจากบทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนและการท่องเที่ยว โดยไม่กำหนดช่วงปีที่ตีพิมพ์ ภาษาที่ใช้ในการตีพิมพ์และสัญชาติของผู้เขียนบทความ จำนวน 50 บทความ จากคำสืบค้นว่า “ภาษาจีน + การท่องเที่ยว” โดยคัดกรองเฉพาะบทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาจีนและการท่องเที่ยว และใช้กรอบแนวคิดด้านระบบการท่องเที่ยว (Tourism System) ของวาร์ชด์ มัธยมบุรุษ (2562: 98) ซึ่งใช้แนวทางด้านเศรษฐศาสตร์มาสร้างแผนภาพจำลองระบบการท่องเที่ยวครอบคลุม 4 ส่วนได้แก่ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านความต้องการ ด้านการตอบสนอง และด้านการสนับสนุนมาเป็นกรอบในการศึกษาวิเคราะห์
 - 1.2 ขอบเขตด้านพื้นที่
กำหนดขอบเขตพื้นที่ในการวิจัย คือ ฐานข้อมูลออนไลน์ ThaiJo (Thai Journal Online)
 - 1.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา
กำหนดวันที่ในการสืบค้นข้อมูลคือวันที่ 1-15 สิงหาคม พ.ศ. 2565
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
กลุ่มผู้วิจัยได้จัดทำแบบเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อคัดกรองและวิเคราะห์บทความวิจัยด้านภาษาจีนและ

การทอ้งเทียะ โดยจัดทำเป็นตารางจำแนกข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้ ปีที่ตีพิมพ์ ชื่อบทความ ชื่อผู้เขียน ชื่อหน่วยงาน หรือสังกัด ชื่อวารสาร กลุ่มประเภทวารสาร ประเภทของเนื้อหา พื้นที่ในการวิจัย และภาษาที่ใช้ในการเขียนบทความ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแบบรวบรวมข้อมูลข้างต้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ และทดลองใช้เก็บข้อมูลงานวิจัยจำนวน 10 เรื่อง พบว่ามีความเหมาะสมตามเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 กำหนดคำถามวิจัย

กลุ่มผู้วิจัยกำหนดคำถามการวิจัยในเชิงพรรณนา เพื่อสำรวจสถานภาพงานวิจัยที่เกี่ยวกับการทอ้งเทียะและภาษาจีนที่เผยแพร่ในฐานข้อมูล ThaiJo ว่ามีสถานภาพเป็นอย่างไรบ้าง

3.2 คัดเลือก “คำสำคัญ”

กลุ่มผู้วิจัยกำหนดในการสืบค้นข้อมูลวิจัย โดยกำหนดใช้คำว่า “ภาษาจีน” และ “การทอ้งเทียะ” สำหรับการสืบค้นข้อมูล

3.3 ดำเนินการสืบค้นข้อมูล

กลุ่มผู้วิจัยกำหนดใช้ฐานข้อมูล ThaiJo (Thai Journal Online) ในการสืบค้น และรวบรวมข้อมูลที่ได้ไว้ในแบบเก็บรวบรวมข้อมูลที่กลุ่มผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

3.4 คัดกรองข้อมูล

หลังจากการสืบค้นข้อมูลจากคำสำคัญ “ภาษาจีน” และ “การทอ้งเทียะ” พบบทความจำนวน 135 บทความ ทั้งนี้กลุ่มผู้วิจัยได้ทำการคัดกรองข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องและไม่อยู่ในขอบเขตการวิจัยออกไป จนได้บทความที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัยจำนวน 50 บทความ เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาและสังเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์เชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากบทความวิจัยด้านภาษาจีนและการทอ้งเทียะที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัยจำนวน 50 บทความ โดยกลุ่มผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์เนื้อหา กลุ่มผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยใช้โปรแกรม ATLAS.ti 22 เข้ามาช่วยในการเข้ารหัส (Coding) แบ่งประเภท จัดกลุ่มข้อมูล และเชื่อมโยงข้อมูลตามประเด็นการวิจัยที่กำหนด จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์งานวิจัย

4.2 การสังเคราะห์ข้อมูลวิจัย กลุ่มผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลการวิจัยตามประเด็นการศึกษาที่กำหนด เพื่อสรุปภาพรวมของการศึกษาด้านภาษาจีนและการทอ้งเทียะในปัจจุบัน

4.3 การสรุปและอภิปรายผลวิจัย กลุ่มผู้วิจัยใช้การสรุปและอภิปรายเชิงพรรณนา โดยสรุปข้อมูลในประเด็นด้านเนื้อหา ระเบียบวิธีวิจัย และพื้นที่การวิจัยพร้อมอภิปรายผลและข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการสำรวจงานวิจัย

จากการสำรวจและศึกษาข้อมูลพบว่า บทความวิจัยด้านภาษาจีนและการทอ้งเทียะที่เผยแพร่ในฐานข้อมูล ThaiJo ตามขอบเขตการวิจัยที่กำหนดมีจำนวน 50 บทความ ตีพิมพ์ในช่วงปีพ.ศ. 2557-2565

แบ่งเป็นบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารกลุ่ม 1 จำนวน 12 บทความ บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารกลุ่ม 2 จำนวน 34 บทความ และตีพิมพ์ในกลุ่มวารสารที่ยังไม่เข้าเกณฑ์การจัดกลุ่มจำนวน 4 บทความ เป็นบทความที่เขียนด้วยภาษาไทยจำนวน 32 บทความ และภาษาจีนจำนวน 18 บทความ เมื่อจำแนกตามกลุ่มประเภทเนื้อหาสามารถแบ่งได้เป็น 5 กลุ่ม คือ 1) ทักษะทางภาษาและบริการด้านภาษาจำนวน 23 บทความ 2) สื่อคู่มือ แผนที่และนวัตกรรมด้านการท่องเที่ยวจำนวน 10 บทความ 3) การแปลและภูมิทัศน์ภาษาศาสตร์จำนวน 8 บทความ 4) หลักสูตร การอบรม การเรียนและแบบเรียนด้านภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวจำนวน 5 บทความ และ 5) พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจำนวน 4 บทความ โดยบทความที่ตีพิมพ์ด้วยภาษาจีนส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มเนื้อหาด้านทักษะทางภาษาและบริการด้านภาษาจำนวน 15 บทความ ด้านหลักสูตร การอบรม การเรียนและแบบเรียนภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวและด้านการแปลและภูมิทัศน์ภาษาศาสตร์อีกอย่างละ 1 บทความ เมื่อสังเคราะห์ข้อมูลในแต่ละส่วนจะได้รายละเอียดดังนี้

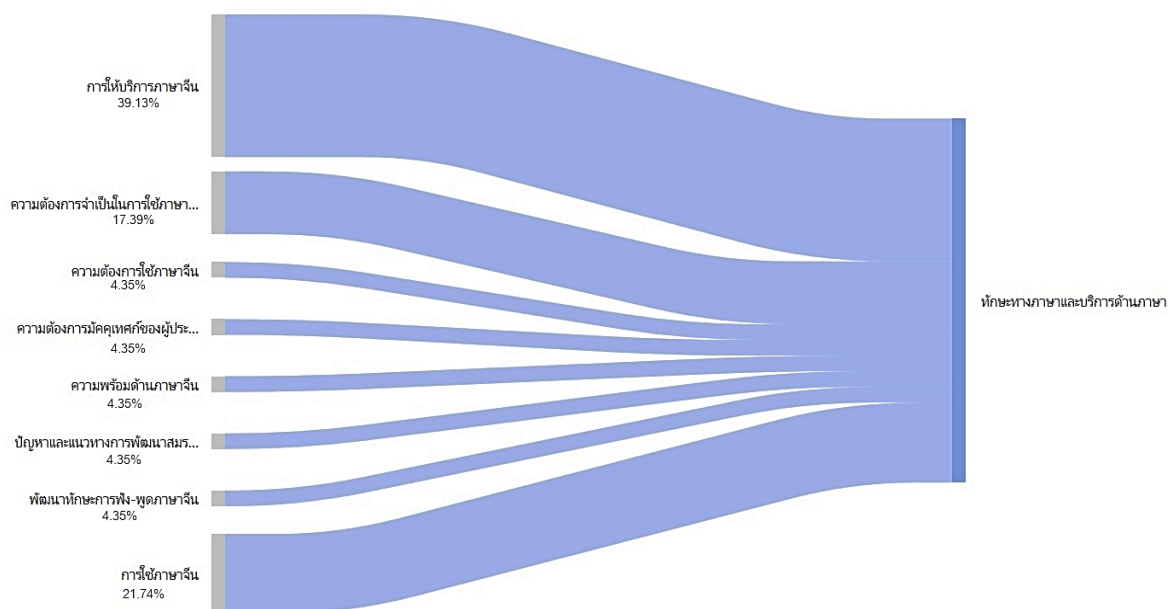
2. ผลการสังเคราะห์งานวิจัย

2.1 ผลการสังเคราะห์งานวิจัยด้านเนื้อหา

กลุ่มผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดระบบการท่องเที่ยวของวาร์ชต์ มัธยมบุรุษ (2562: 98) ในการวิเคราะห์งานวิจัยด้านเนื้อหา โดยผลการวิจัยพบว่าเนื้อหาทั้ง 5 กลุ่มครอบคลุมทั้งด้านความต้องการ ด้านการตอบสนอง และด้านการสนับสนุน ซึ่งมีรายละเอียดแยกตามกลุ่มเนื้อหางานวิจัย ดังนี้

กลุ่มงานวิจัยด้านทักษะทางภาษาและบริการด้านภาษา

งานวิจัยในด้านทักษะทางภาษาและบริการด้านภาษาเป็นบทความที่เขียนด้วยภาษาจีนจำนวน 15 บทความ และเป็นบทความที่เขียนด้วยภาษาไทยจำนวน 8 บทความ เมื่อจำแนกบทความตามเนื้อหาวิจัยจะได้รายละเอียดต่อไปนี้

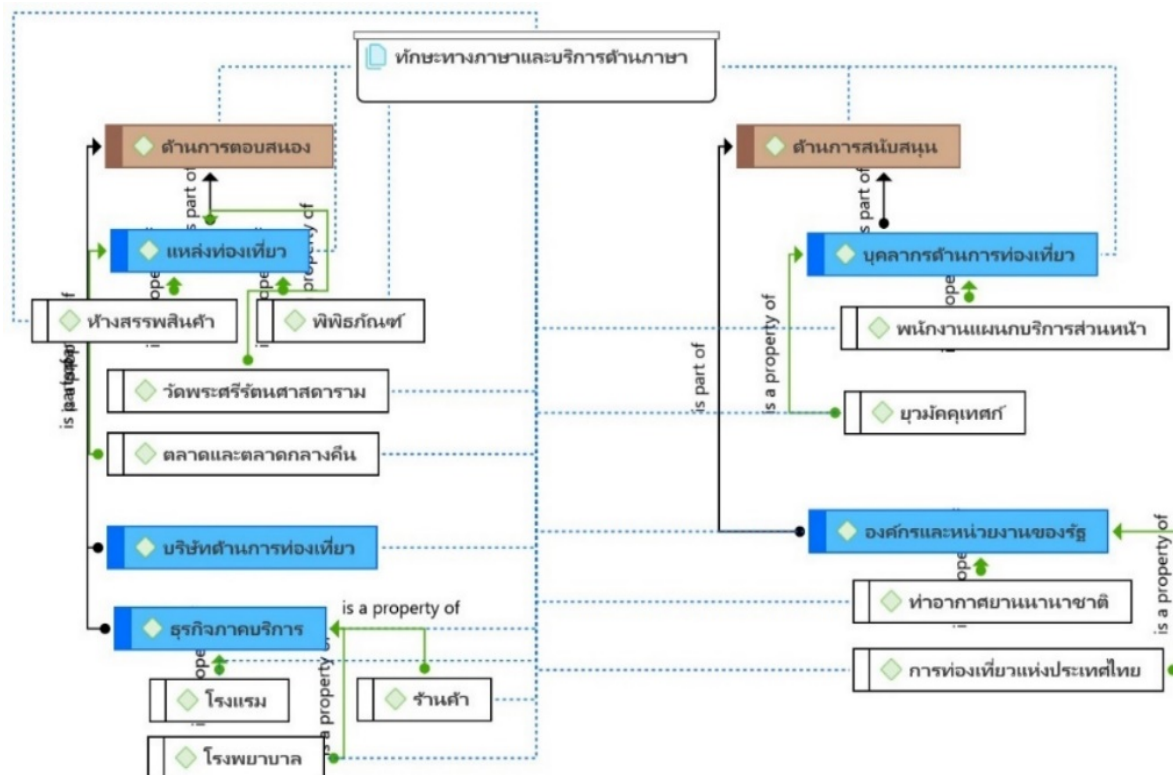

ภาพที่ 1 Sankey Diagram แสดงรายละเอียดประเด็นการวิจัยในกลุ่มทักษะและบริการทางภาษา

ที่มา: กัลยา สว่างคง และ เพ็ญพิสุทธิ์ สีกาแก้ว (2565)

จากภาพที่ 1 พบว่าประเด็นการวิจัยในกลุ่มเนื้อหาด้านทักษะและบริการทางภาษาที่มีจำนวนมากที่สุดคือการให้บริการภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 39.13 รองลงมาคืองานวิจัยด้านการใช้ภาษาจีน คิดเป็นร้อยละ 21.74 ซึ่งงานวิจัยทั้งสองกลุ่มเมื่อศึกษาจากประเด็นการวิจัยโดยใช้แนวคิดระบบการท่องเที่ยว (Tourism

System) ของวาริชต์ มัยยมบุรุษ (2562: 98) ที่ใช้แนวทางด้านเศรษฐศาสตร์มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ พบว่าประเด็นการศึกษาสามารถแบ่งได้สองด้านคือ ด้านการสนับสนุนและด้านการตอบสนอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ 2 เครือข่ายความสัมพันธ์ประเด็นการวิจัยในกลุ่มเนื้อหาด้านทักษะทางภาษาและบริการทางภาษา
ที่มา: กัลยา สว่างคง และ เพ็ญพิสุทธิ์ สีกาแก้ว (2565)

จากภาพที่ 2 ประเด็นการวิจัยในกลุ่มเนื้อหาด้านทักษะทางภาษาและบริการทางภาษาพบว่า บทความวิจัยในด้านการตอบสนองแบ่งเป็นประเด็นศึกษาด้านแหล่งท่องเที่ยว บริษัทนำเที่ยว และธุรกิจภาคบริการ ส่วนภาคการสนับสนุนแบ่งออกเป็นประเด็นการวิจัยด้านบุคลากรการท่องเที่ยว กับองค์กรและหน่วยงานของรัฐ ขณะที่ด้านการสนับสนุนพบประเด็นการศึกษาเกี่ยวกับบุคลากรการท่องเที่ยวกับองค์กรและหน่วยงานของรัฐ

กลุ่มเนื้อหาด้านสื่อ คู่มือ แผนที่และนวัตกรรมด้านการท่องเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่าบทความวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อ คู่มือ แผนที่และนวัตกรรมการท่องเที่ยวนั้นแบ่งได้ 2 ประเภทคือ 1) การพัฒนาสื่อ คู่มือและนวัตกรรมในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เช่นการจัดทำโมบาย แอปพลิเคชัน เว็บไซต์และ QR Code สำหรับบริการภาษาจีนหรือบริการ 3 ภาษา และ 2) การจัดทำคู่มือภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยการท่องเที่ยวสปา การท่องเที่ยวโดยชุมชนและคู่มือภาษาจีนสำหรับผู้ประกอบการ

เนื้อหาด้านการแปลและภูมิทัศน์ภาษาศาสตร์

บทความวิจัยด้านการแปลและภูมิทัศน์ภาษาศาสตร์เป็นบทความภาษาไทย 7 บทความ และภาษาจีน 1 บทความ รายละเอียดเนื้อหาทางงานวิจัยและประเด็นในการศึกษาดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เนื้อหางานวิจัยและประเด็นในการศึกษาด้านการแปลและภูมิทัศน์ภาษาศาสตร์

เนื้อหางานวิจัย	จำนวน	ประเด็นการวิจัย		
		กลวิธีการแปล	กลวิธีการแปลและข้อผิดพลาด	กลวิธีการแปลและภูมิทัศน์ภาษาศาสตร์
ชื่อธุรกิจร้านค้าในแหล่งท่องเที่ยว	1			1
ชื่อสถานที่ท่องเที่ยว	4	2	2	
ป้ายชื่อร้านค้า	1	1		
ป้ายชื่อสาธารณะ	2		1	1
รวม	8	3	3	2

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าประเด็นการวิจัยด้านกลวิธีการแปล กลวิธีการแปลและข้อผิดพลาดเป็นหัวข้อที่มีความถี่ในการวิจัยค่อนข้างสูง ขณะทำงานวิจัย ด้านกลวิธีการแปลและภูมิทัศน์ภาษาศาสตร์ยังพบไม่มาก และงานที่ศึกษาเฉพาะด้านภูมิทัศน์ภาษาศาสตร์ในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นแขนงหนึ่งของการศึกษาด้านภาษาศาสตร์สังคมก็ยังไม่พบมากนักนับเป็นโอกาสในการศึกษาต่อยอดเพิ่มเติมของผู้วิจัยที่สนใจศึกษาในประเด็นดังกล่าว และเมื่อพิจารณาตามแนวคิดระบบการท่องเที่ยวของวาร์ชด์ มัธยมบุรุษ (2562: 98) พบว่ากลุ่มประเด็นเนื้อหาการวิจัยในด้านนี้จัดเป็นงานวิจัยในการตอบสนองทั้งหมด

เนื้อหาหลักสูตร การอบรม การเรียนและแบบเรียนด้านภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว

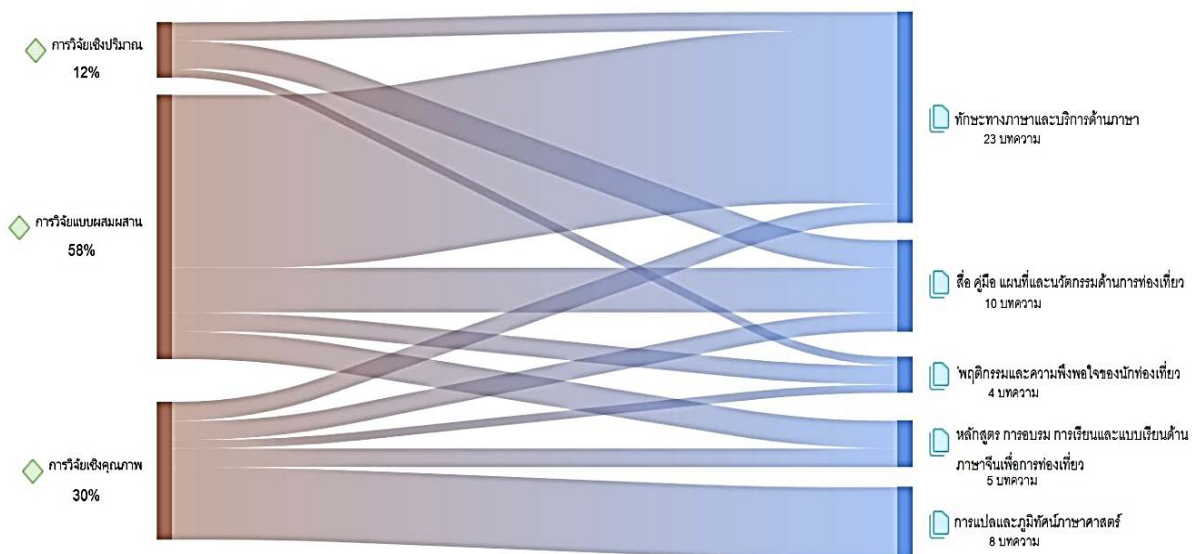
เนื้อหาของบทความวิจัยในด้านนี้เป็นบทความภาษาไทย 4 บทความ และภาษาจีน 1 บทความ แบ่งเป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาจีนให้กับผู้ประกอบการ ผลสัมฤทธิ์ในการจดจำคำศัพท์ภาษาจีนด้านการท่องเที่ยวของนักศึกษาสาขาวิชาการท่องเที่ยว บทเรียนสนทนาภาษาจีนโดยแอปพลิเคชัน แนวทางการพัฒนาเยาวชนให้เป็นนักสื่อสาร และการศึกษาด้านแบบเรียนและบทสนทนาภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว

เนื้อหาด้านพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

งานวิจัยในกลุ่มประเภทนี้แบ่งเป็น 3 ด้านเนื้อหา คือ พฤติกรรมการซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาจีน ทักษะของนักท่องเที่ยวที่มีต่อป้ายภาษาจีนและภาพลักษณ์การท่องเที่ยว และความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์เส้นทางท่องเที่ยว

2.2 ผลการสังเคราะห์ด้านระเบียบวิธีวิจัย

บทความวิจัยที่อยู่ในขอบเขตของภาษาจีนและการท่องเที่ยวที่ผ่านการคัดกรองแล้วทั้ง 50 บทความมีทั้งงานวิจัยเชิงคุณภาพ งานวิจัยเชิงปริมาณ และงานวิจัยแบบผสมผสาน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2 Sankey Diagram แสดงรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยในแต่ละประเภทกลุ่มเนื้อหา
ที่มา: กัลยา สว่างคง และ เพ็ญพิสุทธิ์ สีกาแก้ว (2565)

จากภาพที่ 2 จะเห็นว่าระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้มากที่สุดคือการวิจัยแบบผสมผสาน จำนวน 29 บทความ คิดเป็นร้อยละ 58 ของบทความทั้งหมด รองลงมาคือการวิจัยเชิงคุณภาพ 15 บทความ และการวิจัยเชิงปริมาณ 6 บทความ คิดเป็นร้อยละ 30 และ 12 ตามลำดับ ทั้งนี้บทความในกลุ่มการแปลและภูมิทัศน์ภาษาศาสตร์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเท่านั้น เนื่องจากเป็นงานวิจัยเชิงเอกสารทั้งหมด ในขณะที่บทความในกลุ่มอื่น ๆ จะใช้การวิจัยทั้งเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และแบบผสมผสาน ข้อมูลส่วนนี้สะท้อนให้เห็นว่างานวิจัยด้านภาษาเมื่อเชื่อมโยงกับงานวิจัยในสาขาอื่น ๆ ทำให้ระเบียบวิธีวิจัยมีความหลากหลายและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ขณะที่งานวิจัยประเภทวิจัยและพัฒนาพบมากในกลุ่มเนื้อหาด้าน สื่อ คู่มือ แผนที่และนวัตกรรมด้านการท่องเที่ยว ส่วนกลุ่มเนื้อหาด้านหลักสูตร การอบรม การเรียนและแบบเรียนด้านภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวเป็นรูปแบบการวิจัยผสมผสานและงานวิจัยเชิงคุณภาพ

เมื่อพิจารณาถึงลักษณะการวิจัยและเครื่องมือที่ใช้พบว่าบทความวิจัยส่วนใหญ่ มีลักษณะการวิจัยและเครื่องมือการวิจัยที่หลากหลาย เช่น การแจกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึก ควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงเอกสาร การลงพื้นที่สำรวจ การสังเกตพฤติกรรม การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การใช้แบบทดสอบ แบบประเมินผล รวมไปถึงการวิจัยและพัฒนา และการสร้างต้นแบบของคู่มือและแอปพลิเคชัน

ผลการวิจัยด้านพื้นที่ในการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่าบทความวิจัยทั้ง 50 บทความ มีพื้นที่ในการศึกษาครอบคลุมทั้งหมด 19 จังหวัด เมื่อพิจารณาตามรายละเอียดรายภูมิภาคตามเกณฑ์ของคณะกรรมการภูมิศาสตร์แห่งชาติพ.ศ. 2520 จะได้ข้อมูลดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 3 พื้นที่วิจัยด้านภาษาจีนและการท่องเที่ยวแบ่งตามภูมิภาค

ที่มา: กัลยา สว่างคง และ เพ็ญพิสุทธิ์ สีกาแก้ว (2565)

จากภาพที่ 3 จะเห็นว่าพื้นที่วิจัยในงานวิจัยด้านภาษาจีนและการท่องเที่ยวที่เผยแพร่ในฐานข้อมูล ThaiJo มีเพียง 19 จังหวัด โดยจังหวัดที่พบงานวิจัยมากที่สุดในแต่ละภาค คือ กรุงเทพมหานคร 15 บทความ รองลงมาคือ ลำปาง 5 บทความ เพชรบุรี 3 บทความ และสงขลา 3 บทความ ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคตะวันออกพบเพียงอย่างละ 1 บทความเท่านั้น นอกจากนี้งานวิจัยพบว่าบางบทความกำหนดพื้นที่วิจัยไว้มากกว่า 1 จังหวัด ดังนั้นผลการวิจัยที่แสดงในภาพที่ 3 จึงเป็นการสรุปผลข้อมูลรายจังหวัด ไม่ได้กำหนดตามจำนวนบทความ และเมื่อพิจารณาในประเด็นระหว่างพื้นที่การวิจัยกับประเด็นการวิจัย จะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงประเด็นการวิจัยตามรายละเอียดในแต่ละภูมิภาค

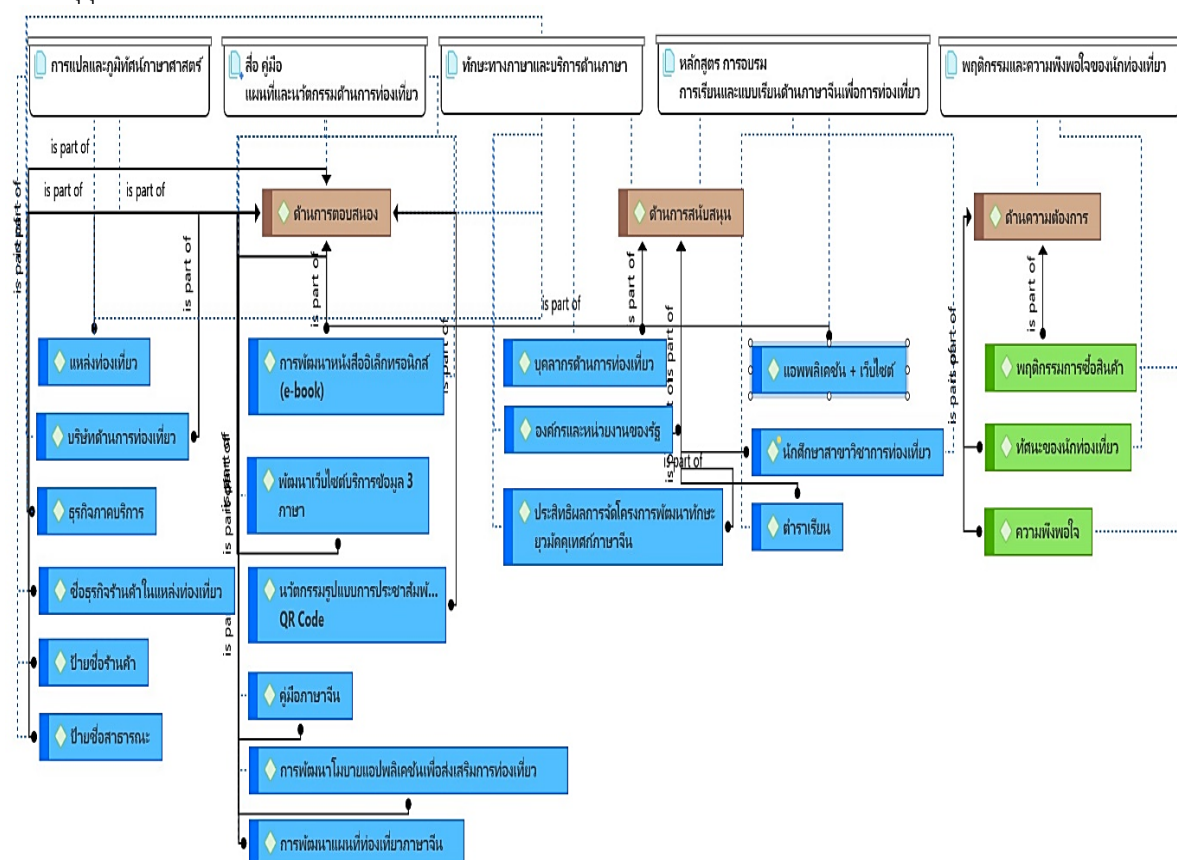
	การแปลและ ภูมิทัศน์ ภาษาศาสตร์	ทักษะทาง ภาษาและ บริการด้าน ภาษา	พฤติกรรมและ ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยว	สื่อ คู่มือ แผนที่ และนวัตกรรม ด้านการ ท่องเที่ยว	หลักสูตร การ อบรม การเรียน และแบบเรียน ด้านภาษาจีน เพื่อการ ท่องเที่ยว	รวมราย ภูมิภาค
ภาคกลาง	2	17	2	0	0	21
ภาค ตะวันตก	0	1	1	3	0	5
ภาค ตะวันออก	0	1	0	1	0	2
ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	0	1	0	1	0	2
ภาคใต้	0	3	1	0	1	5
ภาคเหนือ	3	1	0	4	2	10

	การแปลและ ภูมิทัศน์ ภาษาศาสตร์	ทักษะทาง ภาษาและ บริการด้าน ภาษา	พฤติกรรมและ ความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยว	สื่อ คู่มือ แผนที่ และนวัตกรรม ด้านการ ท่องเที่ยว	หลักสูตร การ อบรม การเรียน และแบบเรียน ด้านภาษาจีน เพื่อการ ท่องเที่ยว	รวมราย ภูมิภาค
รวมราย ประเด็นการ วิจัย	5	24	4	9	3	45

ตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าภูมิภาคที่มีงานวิจัยมากที่สุดคือภาคกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยในข้อที่ 3 ว่าด้วยพื้นที่วิจัยที่มีบทความตีพิมพ์มากที่สุดคือจังหวัดกรุงเทพมหานคร รองลงมาคือพื้นที่ภาคเหนือ ภาคตะวันตก ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลจากการสำรวจงานวิจัยในด้านภาษาจีนและการท่องเที่ยวที่เผยแพร่ในฐานข้อมูล ThaiJo พบว่างานวิจัยทั้ง 50 เรื่องแบ่งกลุ่มประเภทตามเนื้อหาได้ 5 ประเภท ซึ่งเนื้อหาของงานวิจัยทั้ง 5 ด้านครอบคลุมระบบการท่องเที่ยวทั้งในด้านความต้องการ การตอบสนอง และการสนับสนุน ตามแนวคิดของวาร์ชต์ มัยยมบุรุษ (2562: 98) ดังรายละเอียดในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 เครือข่ายเนื้อหาของงานวิจัยและประเด็นการวิจัยตามกรอบแนวคิดระบบการท่องเที่ยว

ที่มา: กัลยา สว่างคง และ เพ็ญพิสุทธิ์ สีกาแก้ว (2565)

จากภาพที่ 4 จะเห็นว่าประเด็นการวิจัยและเนื้อหาการวิจัยครอบคลุมระบบการท่องเที่ยวทั้ง 3 ด้าน มีเพียงด้านความต้องการจากกลุ่มเนื้อหาด้านพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ไม่เชื่อมโยงกับกลุ่มเนื้อหาอื่น แต่ก็กลุ่มเนื้อหาที่พบน้อยที่สุด ซึ่งอาจเป็นโอกาสและความท้าทายของการทำวิจัยในอนาคตต่อไป

ผลจากการสังเคราะห์งานวิจัย เมื่อพิจารณาในด้านอัตราส่วนของบทความตามผลการสำรวจพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มเนื้อหาด้านทักษะทางภาษาและบริการทางภาษา สอดคล้องกับผลการศึกษาคือข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการพัฒนาการบริการการท่องเที่ยว จากกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2559) ว่าด้วยการใช้ภาษาต่างประเทศในการให้บริการ แต่ยังมีข้อจำกัดที่งานวิจัยส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้ตีพิมพ์เป็นภาษาจีน ที่เป็นเช่นนี้เพราะบทความวิจัยในด้านนี้เป็นผลงานส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทด้านภาษาจีนของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง จึงทำให้เนื้อหาสามารถใช้ภาษาจีนในการตีพิมพ์ได้ นอกจากนี้เนื้อหาในกลุ่มด้านการแปลและภูมิทัศน์ภาษาศาสตร์ สื่อ คู่มือ แผนที่และนวัตกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงหลักสูตรการอบรม การเรียนและแบบเรียนด้านภาษาจีนและการท่องเที่ยวที่ผู้เขียนบทความส่วนใหญ่เป็นอาจารย์สายภาษาจีน จึงทำให้เนื้อหาส่วนมากเน้นที่ตัวภาษา ทักษะทางภาษา บริการทางภาษา การแปล และกลวิธีการแปลมากกว่าการศึกษาในด้านความต้องการทางด้านภาษา ซึ่งอาจทำให้ผู้สนใจที่ไม่ทราบภาษาจีนไม่สามารถเข้าถึงบทความที่ตีพิมพ์ด้วยภาษาจีนได้ ขณะที่บทความในด้านพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจีน ซึ่งเป็นส่วนเนื้อหาที่ครอบคลุมในด้านความต้องการตามแนวคิดของวาร์ชด์ มัธยมบุรุษ (2562: 98) พบว่ายังมีไม่มาก และไม่พบเนื้อหาในด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไปสู่ประเทศจีน รวมถึงการรับรู้การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีน จึงเป็นประเด็นการศึกษาที่อาจต่อยอดได้ในอนาคต

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research knowledge)

องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยเรื่องนี้มี 3 ประเด็น คือ

1. เนื้อหางานวิจัยด้านภาษาจีนและการท่องเที่ยวมีความหลากหลาย แบ่งได้ 5 กลุ่มประเภทตามที่กล่าวไปข้างต้น แต่ประเด็นในการศึกษาวิจัยยังไม่ครอบคลุมถึงด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว รวมถึงความต้องการด้านภาษาของพื้นที่ชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว จึงสามารถนำมาต่อยอดเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป
2. บทความด้านภาษาจีนและการท่องเที่ยวจำนวนมากในฐานข้อมูล ThaiJo ตีพิมพ์เป็นภาษาจีน สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายทางวิชาการในประเทศไทย แต่ก็อาจเป็นข้อจำกัดสำหรับผู้สนใจประเด็นศึกษาดังกล่าวที่ไม่สามารถสื่อสารภาษาจีนได้
3. ในด้านพื้นที่การศึกษาพบว่าบทความวิจัยส่วนใหญ่ศึกษาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และเลือกศึกษารูฏกิจด้านบริการ องค์กรและหน่วยงานรัฐด้านการท่องเที่ยว และบริษัทนำท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งหากผู้วิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยในด้านเนื้อหา ไม่พบงานวิจัยด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของประเทศไทย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงควรสนับสนุนให้มีการวิจัยในด้านนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไทยในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีนต่อไป

1.2 เนื่องจากบทความส่วนใหญ่เลือกศึกษาพื้นที่ในกรุงเทพมหานคร ทำให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กรมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จึงควรนำผลการวิจัยที่ได้มาขยายผลเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในบริบทต่าง ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนได้อย่างเหมาะสม

1.3 ผลการวิจัยในเชิงพื้นที่พบว่างานวิจัยทั้ง 50 บทความครอบคลุมพื้นที่เพียง 19 จังหวัดเท่านั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจึงควรสนับสนุนให้มีการศึกษาเพิ่มเติมในพื้นที่อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่เป็นเมืองรองทางการท่องเที่ยว เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้ในการพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยวของเมืองรองต่อไป

1.4 การท่องเที่ยวชุมชนเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐค่อนข้างมาก แต่ผลการวิจัยกลับไม่พบการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของชุมชนกับภาษาจีน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนจึงควรสนับสนุนงานวิจัยในด้านนี้ให้มากขึ้น

1.5 ผลงานวิจัยพบว่างานวิจัยในเชิงนำไปใช้ประโยชน์ยังพบไม่มากนัก โดยเฉพาะด้านพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวจีน รวมถึงงานวิจัยในส่วนของ การฝึกอบรมและการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐ หรือมหาวิทยาลัยในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยจึงควรให้ความสนใจศึกษาประเด็นดังกล่าวเพิ่มเติมเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้อย่างครอบคลุม

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ขอบเขตงานวิจัยเรื่องนี้ยังไม่ครอบคลุมถึงรายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และรูปแบบงานวิจัยอื่น ๆ การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาจากงานวิจัยในรูปแบบอื่น พร้อมทั้งประเด็นในการศึกษาในด้านอื่นเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2 เนื่องจากงานวิจัยด้านสื่อ คู่มือ แผนที่และนวัตกรรมด้านการท่องเที่ยวยังไม่มียานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินและติดตามผล ในขณะที่งานวิจัยด้านภูมิทัศน์ภาษาศาสตร์ในแหล่งท่องเที่ยว และงานวิจัยหลักสูตรการอบรม และการสำรวจพฤติกรรม ความพึงพอใจและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวจีนยังมีจำนวนไม่มาก จึงเป็นอีกหนึ่งช่องว่างทางการศึกษาที่ควรค่าแก่การศึกษาวิจัยในลำดับถัดไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กมลชนก เกียรติศักดิ์ชัย ศรีญา ประเสริฐสุด และเจียรรัตน์ ฉัตรภัทรพล. (2019). “การสังเคราะห์การท่องเที่ยวโดยชุมชน: โอกาสหรืออุปสรรคต่อการพัฒนาแบบยั่งยืน”. **วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. 19(2): 177-190
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). “สถิติด้านการท่องเที่ยวปี 2562 (Tourism Statistics 2019)”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.mots.go.th/news/category/521> สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2565.
- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2559). “ผลการสำรวจทัศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยปี พ.ศ. 2559”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://secretary.mots.go.th/ewtadmin/ewt/policy/download/article/article_20170511131433.pdf สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2565.
- มานพ นักการเรียนรู้ วิญญู กิณะเสน บานชื่น นักการเรียนรู้ และฉัฐศุภางค์ สารมาศ. (2022). “การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงพุทธ ระหว่างปีพ.ศ. 2557-2563”. **วารสารวิชาการสิรินธรปริทรรศน์**. 23(1): 84-93.
- เพ็ญพรธนา ชัยธีระสุเวท วรญา รอดวินิจ และวราภรณ์ ภูมิสี. (2564). “การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาจีนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและวัฒนธรรมจังหวัดลำปาง”. **วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์**. 11(2): 65-78.
- วรัชต์ มัธยมบุรุษ. (2562). “โครงสร้างของระบบการท่องเที่ยว”. **วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย**. 14(1): 94-102.
- สุธิดา แจ้งประจักษ์. (2022). “การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน”. **วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. 6(2): 214-222.
- อัศวิน แสงพิบูล. (2022). “การวิเคราะห์คุณภาพงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพประเภทธุรกิจสปาในประเทศไทย”. **วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์**. 5(4): 15-28.
- BLT Bangkok. (2022). “ความสามารถการแข่งขันด้านการเดินทาง-การท่องเที่ยวของไทยปี 62 ติดอันดับ 3 ของอาเซียน”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.bltbangkok.com/lifestyle/travelers-list/5200/> สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2565.
- Charoensit, J., & Emphandhu, D. (2018). Analyzing Research Gap on Community Based Tourism in Thailand. **Damrong Journal of the Faculty of Archaeology Silpakorn University**. 17(1): 176-204.
- Wang, L., and Li, Q. L. (2019). A Summary of Thai Tourism Research: A Literature Analysis Based on China National Knowledge Infrastructure (CNKI). **Journal of Guangxi Cadres College of Economic and Management**. 31(3): 67-75. (In Chinese)
- Worrachaiyut, S. (2012). **The research of the policy and management of Chinese studying in Thailand**. [Doctoral Dissertation]. East China Normal University.

World Economic Forum. (2019). **The Travel and Tourism Competitiveness Report 2019.**

[Website]: <https://reports.weforum.org/travel-and-tourism-competitiveness-report-2019/> (27 September 2022)

Zhang, Y. W., and Sumitra Suraratdecha. (2014). “การศึกษาปัญหา ความจำเป็น และความต้องการในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมไทยของครูอาสาสมัครชาวจีนในโรงเรียนไทย”. **วารสารภาษาและวัฒนธรรม**. 33(1): 57-79